W klasach 4-8 pracujemy z podręcznikami wydawnictw WIKING („Wyspy szczęśliwe”) oraz WSiP („Jutro pójdę w świat”)

Wymagania edukacyjne
z języka polskiego
w klasie czwartej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
celująca **poziom wykraczający**	• osiąga sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • czyta wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie o charakterze metaforycznym, • tworzy własne przykłady przenośni, • pisze opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog, • tworzy bogate i barwne opisy przedmiotu oraz postaci • gromadzi synonimy zróżnicowane stylistycznie, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych, przysłów i powiedzeń związanych z życiem codziennym, • poprawnie używa przecinka w zdaniu złożonym,
bardzo dobra **poziom dopełniający**	• aktywnie uczestniczy w lekcji, • bierze czynny udział w dyskusji dotyczącej lektury, dyskutuje na temat wartości, • uzasadnia własne opinie, • w wypowiedziach (pisemnych i ustnych) sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do sytuacji komunikacyjnej, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi (pytanie, prośba, rada, przestroga), • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworach literackich, • wskazuje cechy baśni w utworze, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie zawierające wszystkie niezbędne informacje, • hierarchizuje wydarzenia, • posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, • objaśnia znaczenie przenośni, • redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list poprawne pod względem formy i treści, pisze charakterystykę postaci, • redaguje twórczy plan ramowy, zachowując jednolitą formę składniową, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym i słowniku języka polskiego, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • zna związki frazeologiczne, powiedzenia i przysłowia, związane z życiem codziennym, • posługuje się słownictwem związanym z widowiskiem teatralnym i audycją telewizyjną, • określa rodzaj i aspekt czasownika, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze,
	• w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autor, narrator, czytelnik, słuchacz), • używa zwrotów grzecznościowych, • zna elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • określa przesłanie utworu, • wskazuje narratora i autora,

	• dzieli wypowiedź na akapity, • wskazuje strofę, wers, refren, rym, • formułuje epitety, porównania, • wyszukuje w utworze przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • potrafi zapisać dialog, • redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, przepis, prosty, poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, • redaguje plan ramowy, • łączy pary synonimów, • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej po drugiej (i kolejnej) literze, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym, • zachowuje poprawność interpunkcyjną przy zapisie dat, • dzieli wyraz na głoski, • gromadzi wyrazy pokrewne, • odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, a przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • wskazuje podmiot, • odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, • stara się uzasadniać własne opinie.
dostateczna **poziom podstawowy**	• popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, lecz nie wpływają one na jej zrozumienie, • odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej, • odróżnia tekst dramatu od tekstów prozatorskich i poetyckich, • rozumie, czym jest morał, • rozpoznaje baśń, • formułuje życzenia, gratulacje, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, • wskazuje strofę i wers, • wskazuje epitety, porównania, • rozumie pojęcia przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • tworzy wizytówkę, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • redaguje odtwórczy plan ramowy, • zna słownictwo związane z widowiskiem teatralnym i audycją telewizyjną, • układa wyrazy w kolejności alfabetycznej po pierwszej literze, • zna zasady dotyczące pisowni wyrazów z ó-u, ż-rz, h-ch, • zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zna zasady dotyczące pisowni *nie* z różnymi częściami mowy (rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami), • dokonuje poprawnego przeniesienia wyrazu, • stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzenia, • dzieli wyraz na litery, • tworzy zdrobnienia, • określa czas, osobę i liczbę czasownika, • rozpoznaje liczebnik, przysłówek, przyimek, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • wskazuje orzeczenie, odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,

	• czyta lektury, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost, • dostrzega wartości pozytywne oraz ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń, miłość, rodzina).
dopuszczająca **poziom konieczny**	• rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • wskazuje w wypowiedziach zwroty grzecznościowe, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • wskazuje akapit, • wskazuje tytuł tekstu, • wskazuje strofę, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • zna alfabet, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, • stawia kropkę na końcu zdania, • wskazuje typy wypowiedzeń, • zna treść omawianych lektur, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho.

Wymagania edukacyjne

z języka polskiego

w klasie piątej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
celująca **poziom wykraczający**	• osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta, prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog, • opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, • tworzy tekst reklamowy o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • poprawnie używa przecinka w zdaniu złożonym, • wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej.
bardzo dobra **poziom**	• aktywnie uczestniczy w lekcji, • w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz celu wypowiedzi,

dopełniający	• określa sytuację komunikacyjną, rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi, • odróżnia słownictwo neutralne od nacechowanego emocjonalnie i rozumie ich funkcje, • wskazuje cechy języka mówionego i pisanego, • określa intencję nadawcy wypowiedzi (pytanie, prośba, rada, przestroga), • odróżnia fakty od opinii, • omawia relacje między częściami wypowiedzi, • dostrzega i objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach, • wskazuje cechy mitu, legendy, przypowieści, • objaśnia funkcje dialogu i monologu, • wskazuje cechy reklamy, • posługuje się pojęciami: fikcja, fantastyka, realizm, • charakteryzuje narratora, podmiot liryczny, • objaśnia funkcje narracji pierwszoosobowej i trzecioosobowej, • objaśnia znaczenie przenośni, uosobienia, ożywienia; podaje własne przykłady, • wskazuje wątki poboczne odczytanego utworu, • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, przywołując jego charakterystyczne cechy, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, • poprawnie redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list, sprawozdanie, • zna zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu, stara się je stosować we własnych wypowiedziach, • tworząc wypowiedź pisemną, dokonuje selekcji informacji, • wskazuje informacje zawarte w słowniku wyrazów obcych, słowniku wyrazów bliskoznacznych i słowniku frazeologicznym, • zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, w szczególności biblizmy i mitologizmy, • podaje przykłady homonimów, • poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, • poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, • wskazuje przyrostki i przedrostki w wyrazach pochodnych, • przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, • poprawnie posługuje się liczebnikiem zbiorowym, • dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, • poprawnie zapisuje *nie* z przymiotnikami i przysłówkami, w zależności od stopnia, • poprawnie zapisuje *nie* z przysłówkami nieodprzymiotnikowymi, • rozpoznaje dopełnienie, • przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, • poprawnie wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności) oraz wie, że zdania można łączyć spójnikowo i bezspójnikowo, • dyskutuje na temat zagadnień poruszanych w lekturach, rozmawia o wartościach i ich przeciwieństwach, • uzasadnia własne opinie, • stosuje zasady etykiety językowej, • stosuje w wypowiedziach środki perswazji.
dobra **poziom rozszerzający**	• w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • rozumie różnicę między językiem mówionym i pisanym, • rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji, • określa sytuację komunikacyjną, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autor, narrator, podmiot liryczny, czytelnik,

	słuchacz), • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • przedstawia problematykę, przesłanie utworu, określa wątek główny, • dzieli swój tekst na akapity, • wskazuje narratora, podmiot liryczny, • rozpoznaje narrację pierwszoosobową i trzecioosobową, • wskazuje przenośnie, uosobienia, ożywienia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • poprawnie zapisuje dialog, • rozumie funkcje dialogu i monologu, • redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, • pisze plan ramowy i szczegółowy, • objaśnia zależność między wydarzeniami w utworze literackim, • tworząc wypowiedź pisemną, stara się dokonywać selekcji informacji, • redaguje proste sprawozdanie, poprawny kompozycyjnie opis krajobrazu, • redaguje krótką notatkę z lektury, • rozumie zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym i słowniku języka polskiego, • rozpoznaje w wypowiedziach biblizmy i mitologizmy, • dzieli głoski na: miękkie i twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, • poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka , • w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, • określa tryb, rodzaj i aspekt czasownika, • odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, wskazuje temat i końcówkę, • odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, • odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy, • odróżnia przysłówek od wyrażenia przyimkowego, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, • wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, • rozpoznaje przydawkę i okolicznik, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym, • poprawnie wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności) oraz wie, że zdania można łączyć spójnikowo i bezspójnikowo, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, • rozpoznaje w tekście informacje wyrażone pośrednio, • zna zasady etykiety językowej, • rozpoznaje perswazję, • stara się uzasadniać własne opinie.
dostateczna **poziom podstawowy**	• popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, • odróżnia oficjalną sytuację komunikacyjną od nieoficjalnej, • wskazuje wyrazy i wyrażenia charakterystyczne dla języka mówionego, • rozpoznaje wyrazy neutralne i nacechowane emocjonalnie, • jest świadom znaczenia niewerbalnych środków komunikacji, • rozpoznaje tekst informacyjny i reklamowy, • rozumie relacje między częściami wypowiedzi,

	• odróżnia tekst dramatu od tekstów prozatorskich i poetyckich, • wskazuje strofę, wers, refren, rym, • rozumie pojęcie *wątek*, • posługuje się pojęciami związanymi z przedstawieniem teatralnym, • odróżnia dialog od monologu, • rozpoznaje mit, legendę, przypowieść, opowiadanie, • wskazuje podstawowe cechy komiksu, • opisuje bohaterów tekstu, • rozpoznaje notatkę z lektury, • rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, • identyfikuje tekst reklamowy, • formułuje życzenia, gratulacje, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, podziękowanie, • opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, • redaguje proste opowiadanie odtwórcze i twórcze, • rozumie zasady spójności semantycznej tekstu, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, wskazuje ich wzajemną zależność, • łączy pary antonimów, • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • posługuje się słownikiem wyrazów obcych, słownikiem wyrazów bliskoznacznych i słownikiem frazeologicznym, • wskazuje i tworzy epitety i porównania, • rozumie pojęcia: przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, • redaguje odtwórczy plan ramowy, • zna zasady dotyczące pisowni *ó-u*, *ż-rz*, *h-ch*, • zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zna zasady dotyczące pisowni *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami, • dzieli wyraz na głoski, wymienia dwuznaki, • poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, • gromadzi wyrazy pokrewne, • określa czas, osobę i liczbę czasownika, • odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, • odmienia liczebnik przez przypadki, • stopniuje przymiotniki i przysłówki, • wie, jaka jest funkcja zaimków, • odróżnia wypowiedzenia: oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • wskazuje podmiot i orzeczenie, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • wskazuje związek główny w zdaniu, • odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, • wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności) oraz wie, że zdania można łączyć spójnikowo i bezspójnikowo, • czyta lektury obowiązkowe, • rozumie, czym jest etykieta językowa, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.
	• rozumie pojęcia nadawca i odbiorca,

dopuszczająca **poziom konieczny**	• odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, dedykację, podziękowanie, życzenia, dedykację, sprawozdanie, • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • rozumie, czym jest morał, • wskazuje akapit, • wskazuje strofę, wers, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń w utworze literackim, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, • rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, • rozpoznaje zaimki w zdaniach, • zamyka wypowiedzenia odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi, • wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności), • wskazuje typy wypowiedzeń, • zna treść omawianych lektur obowiązkowych, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho.

Wymagania edukacyjne

z języka polskiego

w klasie szóstej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
celująca **poziom wykraczający**	• osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta , prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, • tworzy teksty o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • omawia kontekst historyczny dzieł literackich i innych tekstów kultury, • opracowuje zagadnienia historyczne i kulturowe związane z omawianymi tekstami oraz prezentuje je na forum klasy,.
	• bierze czynny udział w lekcji,

bardzo dobra **poziom dopełniający**	• w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi, • podejmuje próbę stosowania argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji, • świadomie stosuje różne typy notatek, • wymienia polskich noblistów w dziedzinie literatury, • wymienia cechy rodzajów literackich, • wskazuje cechy bajki, fraszki, baśni, mitu, legendy, przypowieści, noweli, • wskazuje cechy reklamy, • objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady, • w utworze literackim wskazuje wątki poboczne, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, • redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list prywatny i oficjalny, podanie poprawnie pod względem formy i treści, • redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog i opis przeżyć wewnętrznych, • opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, • wskazuje informacje zawarte w słowniku wyrazów bliskoznacznych, słowniku frazeologicznym, słowniku poprawnej polszczyzny, • zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, • poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, • poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, • wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej, • wskazuje w wyrazach pochodnych przyrostki i przedrostki, • odróżnia skróty od skrótowców, • poprawnie zapisuje *nie* z przymiotnikami i przysłówkami, w zależności od stopnia, • poprawnie zapisuje *nie* z przysłówkami nieodprzymiotnikowymi, • dzieli zaimki ze względu na znaczenie, • przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, • odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, • przedstawia zdanie złożone współrzędnie oraz proste zdanie złożone podrzędnie za pomocą schematu graficznego, • wydziela wtrącenia przecinkami, • dyskutuje na temat zagadnień poruszanych w lekturach, • uzasadnia własne opinie, • dyskutuje na temat wartości pozytywnych oraz ich przeciwieństw wpisanych w teksty kultury (np. praca, miłość, człowieczeństwo, bogactwo).
dobra **poziom rozszerzający**	• w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, • krótko prezentuje sylwetki najważniejszych pisarzy polskich (np. Jan Kochanowski, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Wisława Szymborska, Tadeusz Różewicz, Czesław Miłosz, Zbigniew Herbert), • krótko omawia proces powstania filmu, • nazywa rodzaje literackie, • przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju, • klasyfikuje utwory epickie ze względu na stosunek czasu życia autora do czasu przedstawionego,

	• podaje cechy literatury fantasy i literatury fantastycznonaukowej, • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, • wskazuje przesłanie utworu, • wskazuje wątek główny utworu, • wskazuje przenośnie i podejmuje próby objaśnienia ich znaczenia, • poprawnie zapisuje dialog, • rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, • redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, miejsca, krajobrazu, • redaguje plan ramowy i szczegółowy, • redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie, • stosuje różne typy notatek, • w wypowiedzi umieszcza opis przeżyć wewnętrznych, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym , słowniku języka polskiego, słowniku wyrazów obcych, • dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, • poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka , • określa stronę czasownika, • przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, • rozpoznaje rzeczowniki o nietypowej odmianie, poprawnie je odmienia, • odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, • odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy, • poprawnie odmienia liczebnik zbiorowy, • dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, • wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, • rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu, • rozpoznaje przydawkę, okolicznik, dopełnienie, • zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, • określa relacje między wypowiedzeniami składowymi w zdaniu złożonym, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, • stara się uzasadniać własne opinie.
dostateczna **poziom podstawowy**	• popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, • odróżnia sytuację komunikacyjną oficjalną od nieoficjalnej, • podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta), • wskazuje strofę, wers, refren, rym, • rozumie pojęcie *wątek*, • posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z przedstawieniem teatralnym oraz tworzywem filmowym, • podaje podstawowe cechy komiksu, • rozpoznaje mit, legendę, bajkę, przypowieść, • rozpoznaje różne typy notatek, • rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania, • identyfikuje tekst reklamowy,

	• formułuje życzenia, gratulacje, przeprosiny, prośbę, podziękowanie, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, • opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, • redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, • podaje antonimy, • podaje synonimy, • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • posługuje się słownikiem wyrazów obcych, słownikiem wyrazów bliskoznacznych i słownikiem frazeologicznym, • wskazuje i tworzy epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • rozumie, czym jest przenośnia, • stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych, • redaguje odtwórczy plan ramowy, • zna zasady dotyczące pisowni *ó-u*, *ż-rz*, *h-ch*, • zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zna zasady dotyczące pisowni *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami • poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, • gromadzi wyrazy pokrewne, • w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, • rozwija i tworzy podstawowe skróty, • rozpoznaje nieosobowe formy czasownika, • określa tryb, czas, osobę, liczbę, rodzaj i aspekt czasownika, • odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki i liczby, • odmienia liczebnik przez przypadki, • odróżnia przysłówek od wyrażenia przyimkowego, • stopniuje przymiotniki i przysłówki, • wie, jaka jest funkcja zaimków, • podaje przykłady spójników i przyimków, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • wskazuje podmiot i orzeczenie, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • wskazuje związek główny w zdaniu, • odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, • czyta lektury, • wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście.
dopuszczająca **poziom konieczny**	• rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego, • klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy), • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • rozpoznaje komiks, • rozumie, czym jest morał, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, życzenia, instrukcję, sprawozdanie, • wskazuje akapit, • wskazuje strofę, wers,

	• rozpoznaje epitety i porównania, • rozpoznaje elementy opisu przeżyć wewnętrznych w utworze, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, • rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, • rozpoznaje zaimki, • zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym, • odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • zna treść omawianych lektur, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.

Wymagania edukacyjne

z języka polskiego

w klasie siódmej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
celująca **poziom wykraczający**	• osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta , prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, • tworzy teksty o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • omawia kontekst historyczny, biograficzny, literacki, kulturowy dzieł literackich i innych tekstów kultury, • opracowuje zagadnienia historyczne i kulturowe związane z omawianymi tekstami oraz prezentuje je na forum klasy, • wskazuje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych,
bardzo dobra **poziom dopełniający**	• bierze czynny udział w lekcji, • wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką oraz omawia funkcje tych rodzajów piśmiennictwa, • rozpoznaje felieton i podaje jego najważniejsze cechy,

	• w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi, • podejmuje próbę stosowania argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji, • wymienia polskich noblistów w dziedzinie literatury, • wymienia cechy charakterystyczne rodzajów literackich, • wskazuje cechy bajki, fraszki, przypowieści, noweli, pieśni, trenu, tragedii, komedii, • posługuje się najważniejszymi pojęciami związanymi z dramatem antycznym, • wskazuje cechy reklamy, • omawia znaczenia symboliczne i alegoryczne w utworach, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, • redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list prywatny i oficjalny, podanie poprawnie pod względem formy i treści, • redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog i opis przeżyć wewnętrznych, • opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, • redaguje rozprawkę z hipotezą, • opisuje i interpretuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę), • zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, • poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, • poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, • wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej, • omawia różne kategorie słowotwórcze, • porządkuje rodzinę wyrazów, • wskazuje oboczności w obrębie rdzenia słowotwórczego, • omawia budowę wyrazów złożonych (zrosty, złożenia), • odróżnia skróty od skrótowców, • omawia zależność między treścią i zakresem znaczeniowym wyrazu, • zna zasady wzbogacania słownictwa, • dzieli zaimki ze względu na znaczenie, • przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, • odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, • przedstawia zdanie złożone współrzędnie oraz proste zdanie złożone podrzędnie za pomocą schematu graficznego, • wydziela wtrącenia przecinkami, • dyskutuje na temat problematyki omawianych lektur,
dobra **poziom rozszerzający**	• w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, • krótko prezentuje sylwetki najważniejszych pisarzy polskich (np. Jan Kochanowski, Ignacy Krasicki, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Juliusz Słowacki, Wisława Szymborska, Tadeusz Różewicz), • wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, • podaje cechy charakteryzujące wywiad i artykuł, • nazywa rodzaje literackie, • przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju, • podaje cechy baśni, mitu, legendy, powieści, • rozpoznaje pieśń, tren, komedię, tragedię, • klasyfikuje utwory epickie ze względu na stosunek czasu życia autora do czasu

	przedstawionego, • podaje cechy literatury fantasy i literatury fantastycznonaukowej, • wskazuje elementy dramatu (akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog), • omawia rolę *Biblii* jako tekstu kultury, • rozumie, czym są symbol i alegoria, • wskazuje przesłanie utworu, • objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady, • poprawnie zapisuje dialog, • rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, • redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, miejsca, krajobrazu, • redaguje plan ramowy i szczegółowy, • redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie, • w wypowiedzi umieszcza opis przeżyć wewnętrznych, • redaguje wypowiedź, stosując kompozycję i zasady spójności językowej właściwe dla danej formy gatunkowej, • formułuje tezę lub hipotezę w tekście argumentacyjnym, • redaguje podanie, • redaguje recenzję, • redaguje rozprawkę z tezą, • opisuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę), • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, • omawia typy informacji zawarte w słownikach językowych, • dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, • rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych (udźwięcznienie, ubezdźwięcznienia, uproszczenie grupy spółgłoskowej), • poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka, • przedstawia funkcje neologizmów, kolokwializmów i eufemizmów, • rozpoznaje homonimy i wyrazy wieloznaczne, • wymienia i krótko omawia regionalne odmiany polszczyzny, • krótko omawia środowiskowe odmiany polszczyzny, • rozróżnia treść i zakres wyrazu, • określa typ formantu w wyrazie pochodnym, • rozumie funkcję formantu w nadawaniu znaczeń (kategorie słowotwórcze), • wskazuje rdzeń słowotwórczy, • zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, • określa stronę czasownika, • klasyfikuje imiesłowy, • przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, • rozpoznaje rzeczowniki o nietypowej odmianie, poprawnie je odmienia, • odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, • odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy, • poprawnie odmienia liczebnik zbiorowy, • dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, • wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, • rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu, • zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, • określa relacje między wypowiedzeniami składowymi w zdaniu złożonym,

	• poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, • odróżnia mowę niezależną i zależną, • wydziela przecinkiem imiesłowowy równoważnik zdania, • omawia problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, • rzeczowo uzasadnia swoje zdanie,
dostateczna **poziom podstawowy**	• popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, • świadomie stosuje różne typy notatek, • posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z tworzywem filmowym i teatralnym, • rozumie pojęcie *wątek*, wskazuje w utworze wątek główny i wątki poboczne, • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, • rozpoznaje mit, legendę, bajkę, przypowieść, • rozumie rolę *Biblii* jako tekstu kultury, • dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, • rozpoznaje wywiad i artykuł, • rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania, • identyfikuje tekst reklamowy, • stosuje różne typy notatek, • formułuje życzenia, gratulacje, przeprosiny, prośbę, podziękowanie, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, • opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, • redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, • odróżnia argument od przykładu, • redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, • redaguje wywiad, • redaguje tekst argumentacyjny, • podejmuje próbę opisu dzieła sztuki (obrazu, rzeźby), • formułuje pytania do tekstu, • podaje antonimy, • podaje synonimy, • rozpoznaje archaizmy, • rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, • rozumie pojęcia *gwara*, *dialekt*, • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • posługuje się słownikami językowymi, • wskazuje i tworzy epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • rozumie, czym jest przenośnia, • stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych, • zna zasady dotyczące pisowni *nie* z różnymi częściami mowy, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego, słowniku wyrazów obcych, • rozumie różnice między mową a pismem, • poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, • gromadzi wyrazy pokrewne, • w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny,

	• rozpoznaje neologizmy, kolokwializmy i eufemizmy, • rozwija i tworzy podstawowe skróty, • rozpoznaje nieosobowe formy czasownika (bezokolicznik, forma zakończona na -no, -to), • rozpoznaje imiesłowy, • określa tryb, czas, osobę, liczbę, rodzaj i aspekt czasownika, • odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki i liczby, • odmienia liczebnik przez przypadki, • odróżnia przysłówek od wyrażenia przyimkowego, • stopniuje przymiotniki i przysłówki, • wie, jaka jest funkcja zaimków, • podaje przykłady spójników i przyimków, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • odróżnia zdanie pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone, • wskazuje związek główny w zdaniu, • rozpoznaje przydawkę, okolicznik, dopełnienie, • czyta lektury, • zna problematykę omawianych lektur, • wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście,
dopuszczająca **poziom konieczny**	• odróżnia sytuację komunikacyjną oficjalną od nieoficjalnej, • podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta), • rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego, • klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy), • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • rozpoznaje komiks i podaje jego podstawowe cechy, • rozumie, czym jest morał, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, życzenia, instrukcję, dedykację, sprawozdanie, opis, opowiadanie, dialog, • wskazuje akapit, • wskazuje strofę, wers, refren, rym, • rozpoznaje epitety i porównania, • rozpoznaje różne typy notatek, • rozpoznaje elementy opisu przeżyć wewnętrznych w utworze, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • formułuje proste pytania do tekstu, • zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • dostrzega różnicę między mową i pismem, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej,

	• rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, • rozpoznaje zaimki, • zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni *ó-u*, *ż-rz*, *h-ch*, • zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym, • odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • wskazuje podmiot i orzeczenie, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, • zna treść omawianych lektur, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.

Wymagania edukacyjne

z języka polskiego

w klasie ósmej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
celująca **poziom wykraczający**	• osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta , prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, • tworzy teksty o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • omawia kontekst historyczny, biograficzny, literacki, kulturowy dzieł literackich i innych tekstów kultury, • opracowuje zagadnienia historyczne i kulturowe związane z omawianymi tekstami oraz prezentuje je na forum klasy, • wskazuje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych,
bardzo dobra **poziom dopełniający**	• bierze czynny udział w lekcji, • wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką oraz omawia funkcje tych rodzajów piśmiennictwa, • rozpoznaje felieton i podaje jego najważniejsze cechy, • w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi, • podejmuje próbę stosowania argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji,

	● wymienia polskich noblistów w dziedzinie literatury, ● wymienia cechy charakterystyczne rodzajów literackich, ● wskazuje cechy bajki, fraszki, przypowieści, noweli, pieśni, trenu, tragedii, komedii, ● posługuje się najważniejszymi pojęciami związanymi z dramatem antycznym, ● wskazuje cechy reklamy, ● omawia znaczenia symboliczne i alegoryczne w utworach, ● redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, ● redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list prywatny i oficjalny, podanie poprawnie pod względem formy i treści, ● redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog i opis przeżyć wewnętrznych, ● opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, ● redaguje rozprawkę z hipotezą, ● opisuje i interpretuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę), ● zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, ● poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, ● poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, ● wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej, ● omawia różne kategorie słowotwórcze, ● porządkuje rodzinę wyrazów, ● wskazuje oboczności w obrębie rdzenia słowotwórczego, ● omawia budowę wyrazów złożonych (zrosty, złożenia), ● odróżnia skróty od skrótowców, ● omawia zależność między treścią i zakresem znaczeniowym wyrazu, ● zna zasady wzbogacania słownictwa, ● dzieli zaimki ze względu na znaczenie, ● przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, ● odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, ● przedstawia zdanie złożone współrzędnie oraz proste zdanie złożone podrzędnie za pomocą schematu graficznego, ● wydziela wtrącenia przecinkami, ● dyskutuje na temat problematyki omawianych lektur,
dobra **poziom rozszerzający**	● w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, ● dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, ● krótko prezentuje sylwetki najważniejszych pisarzy polskich (np. Jan Kochanowski, Ignacy Krasicki, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Juliusz Słowacki, Wisława Szymborska, Tadeusz Różewicz), ● wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, ● podaje cechy charakteryzujące wywiad i artykuł, ● nazywa rodzaje literackie, ● przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju, ● podaje cechy baśni, mitu, legendy, powieści, ● rozpoznaje pieśń, tren, komedię, tragedię, ● klasyfikuje utwory epickie ze względu na stosunek czasu życia autora do czasu przedstawionego, ● podaje cechy literatury fantasy i literatury fantastycznonaukowej, ● wskazuje elementy dramatu (akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog), ● omawia rolę *Biblii* jako tekstu kultury, ● rozumie, czym są symbol i alegoria,

	● wskazuje przesłanie utworu, ● objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady, ● poprawnie zapisuje dialog, ● rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, ● redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, miejsca, krajobrazu, ● redaguje plan ramowy i szczegółowy, ● redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie, ● w wypowiedzi umieszcza opis przeżyć wewnętrznych, ● redaguje wypowiedź, stosując kompozycję i zasady spójności językowej właściwe dla danej formy gatunkowej, ● formułuje tezę lub hipotezę w tekście argumentacyjnym, ● redaguje podanie, ● redaguje recenzję, ● redaguje rozprawkę z tezą, ● opisuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę), ● wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, ● omawia typy informacji zawarte w słownikach językowych, ● dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, ● rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych (udźwięcznienie, ubezdźwięcznienia, uproszczenie grupy spółgłoskowej), ● poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka, ● przedstawia funkcje neologizmów, kolokwializmów i eufemizmów, ● rozpoznaje homonimy i wyrazy wieloznaczne, ● wymienia i krótko omawia regionalne odmiany polszczyzny, ● krótko omawia środowiskowe odmiany polszczyzny, ● rozróżnia treść i zakres wyrazu, ● określa typ formantu w wyrazie pochodnym, ● rozumie funkcję formantu w nadawaniu znaczeń (kategorie słowotwórcze), ● wskazuje rdzeń słowotwórczy, ● zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, ● określa stronę czasownika, ● klasyfikuje imiesłowy, ● przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, ● rozpoznaje rzeczowniki o nietypowej odmianie, poprawnie je odmienia, ● odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, ● zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, ● odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy, ● poprawnie odmienia liczebnik zbiorowy, ● dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, ● przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, ● wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, ● rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu, ● zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, ● określa relacje między wypowiedzeniami składowymi w zdaniu złożonym, ● poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, ● odróżnia mowę niezależną i zależną, ● wydziela przecinkiem imiesłowowy równoważnik zdania, ● omawia problematykę przeczytanych lektur, ● recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, ● rzeczowo uzasadnia swoje zdanie,

dostateczna **poziom podstawowy**	● popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, ● wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, ● świadomie stosuje różne typy notatek, ● posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z tworzywem filmowym i teatralnym, ● rozumie pojęcie *wątek*, wskazuje w utworze wątek główny i wątki poboczne, ● wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, ● posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, ● rozpoznaje mit, legendę, bajkę, przypowieść, ● rozumie rolę *Biblii* jako tekstu kultury, ● dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, ● rozpoznaje wywiad i artykuł, ● rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania, ● identyfikuje tekst reklamowy, ● stosuje różne typy notatek, ● formułuje życzenia, gratulacje, przeprosiny, prośbę, podziękowanie, ● redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, ● opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, ● redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, ● odróżnia argument od przykładu, ● redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, ● redaguje wywiad, ● redaguje tekst argumentacyjny, ● podejmuje próbę opisu dzieła sztuki (obrazu, rzeźby), ● formułuje pytania do tekstu, ● podaje antonimy, ● podaje synonimy, ● rozpoznaje archaizmy, ● rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, ● rozumie pojęcia *gwara*, *dialekt*, ● rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, ● posługuje się słownikami językowymi, ● wskazuje i tworzy epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ● rozumie, czym jest przenośnia, ● stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych, ● zna zasady dotyczące pisowni *nie* z różnymi częściami mowy, ● wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, ● wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego, słowniku wyrazów obcych, ● rozumie różnice między mową a pismem, ● poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, ● gromadzi wyrazy pokrewne, ● w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, ● rozpoznaje neologizmy, kolokwializmy i eufemizmy, ● rozwija i tworzy podstawowe skróty, ● rozpoznaje nieosobowe formy czasownika (bezokolicznik, forma zakończona na -no, -to), ● rozpoznaje imiesłowy, ● określa tryb, czas, osobę, liczbę, rodzaj i aspekt czasownika, ● odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki i liczby, ● odmienia liczebnik przez przypadki,

	● odróżnia przysłówek od wyrażenia przyimkowego, ● stopniuje przymiotniki i przysłówki, ● wie, jaka jest funkcja zaimków, ● podaje przykłady spójników i przyimków, ● przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, ● odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, ● odróżnia zdanie pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone, ● wskazuje związek główny w zdaniu, ● rozpoznaje przydawkę, okolicznik, dopełnienie, ● czyta lektury, ● zna problematykę omawianych lektur, ● wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście,
dopuszczająca **poziom konieczny**	● odróżnia sytuację komunikacyjną oficjalną od nieoficjalnej, ● podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta), ● rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, ● odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego, ● klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy), ● wskazuje autora i bohaterów tekstu, ● identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, ● rozpoznaje komiks i podaje jego podstawowe cechy, ● rozumie, czym jest morał, ● rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, życzenia, instrukcję, dedykację, sprawozdanie, opis, opowiadanie, dialog, ● wskazuje akapit, ● wskazuje strofę, wers, refren, rym, ● rozpoznaje epitety i porównania, ● rozpoznaje różne typy notatek, ● rozpoznaje elementy opisu przeżyć wewnętrznych w utworze, ● wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, ● przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, ● opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, ● rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, ● odróżnia opowiadanie od opisu, ● rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, ● formułuje proste pytania do tekstu, ● zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, ● posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, ● dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, ● dostrzega różnicę między mową i pismem, ● rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, ● rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, ● rozpoznaje zaimki, ● zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni *ó-u*, *ż-rz*, *h-ch*, ● zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, ● zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym, ● odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, ● wskazuje podmiot i orzeczenie,

	● odróżnia zdanie od równoważnika zdania, ● odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, ● zna treść omawianych lektur, ● wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, ● rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho, ● wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.

Przedmiotowy regulamin oceniania z języka polskiego

1. Poprawa bieżących ocen

Uczeń może jeden raz poprawiać daną ocenę w formie uzgodnionej z nauczycielem. Obie oceny są liczone do średniej.

Uczeń może poprawiać ocenę ze sprawdzianu, kartkówki, wypracowania, odpowiedzi ustnej.

2. Za aktywność w czasie lekcji uczeń może otrzymać plus (+), za brak aktywności minus (–).

Po zebraniu sześciu plusów uczeń otrzymuje ocenę celującą. Pięć plusów i jeden minus (+++++-) to ocena bardzo dobra, cztery plusy i dwa minusy (++++--) ocena dobra, trzy plusy i trzy minusy (+++---) ocena dostateczna, dwa plusy i cztery minusy (++----) ocena dopuszczająca, jeden plus i pięć minusów (+-----) lub sześć minusów to ocena niedostateczna.

3. W każdym półroczu uczeń ma prawo do trzykrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji.

4. Wagi ocen

Forma sprawdzania osiągnięć	Waga oceny
Sprawdziany, wypracowania klasowe, odpowiedzi ustne, dyktanda	3
Zadania domowe (wypracowania), prezentacje, kartkówki, aktywność	2
Zeszyt, recytacja, prace literacko-plastyczne	1

Ocenianie w przypadku zdalnego nauczania

Forma sprawdzania osiągnięć	Waga oceny
Odpowiedzi ustne, aktywność, wypracowania klasowe	3
Sprawdziany, dyktanda, zadania domowe (wypracowania), kartkówki, prezentacje	2
Prace literacko-plastyczne	1